

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון שפ ♦ שנה ט ♦ אבות ב

שב"ק מטות מסעי ♦ ר"ה אב ה'תשפא

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר ציוה ה', איש כי ידור נדר לה' או השבע שבעה לאסור איסור על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה.

המפרשים שאלו תמיהה גדולה בשני דברים שמתחילה הפרשה לפנינו, האחד היכן מצאנו כזה פרשה בתורה שמתחלת באמירת משה לראשי המטות, ללא שיוקדם לה דבר השם למשה לומר פרשת הנדרים, ולא מחקר כלל כי נצטווה על כך, ועוד התמיהה השניה למה הזכיר דוקא בקשר לפרשה של נדרים "ראשי המטות" ומה נשתנית מצוה הזו שפירט בה הכתוב לשון זה שכתב "ראשי המטות" וגם מש"כ "ל'בני ישראל" היה לו לומר ראשי מטות "ב'ני ישראל".

והנה נביא את דברי הרשב"ם לתוך קושיא הראשונה שכתב בתחילת הפרשה זו והוא מקושרת לקודמתה לפרשת פנחס שמסתיימת הפרשה "אלה תעשו לה" במועדיכם מלבד נדריכם וגו', שהדין הוא שמי שנודר קרבן, שהוא חייב לשלמו עד השלוש רגלים, חזק שאמר כאן משה רבינו בתחילת הפרשה זו לשופטי ישראל, "איש כי ידור נדר" דהיינו שהאדם נדר קרבן או השבע שבועה וגו', ולכן כתב שלא יחל את דברו שלא יאחר מלשלם את נדרו, והוא מלשון יחל ישראל אל ה', וביחס לשבועה כתב ככל היוצא מפיו יעשה, ועל התמיהה השניה הנ"ל, כתבו הרמב"ן והאור החיים הק' כי פרשת נדרים הוא פרשה שנאמרה רק לבית דין ולא ליחידים כי לא רצה ה' שיהיה כתוב לעין כל אדם שהנדר והשבועה ישנה בהיתר שהם לא צריכין לדעת שבאדם הבעל יכולים להפר נדר האשה, כי אז יזלזלו בנדרים ובשבועות, וינהגו בהם קלות ראש ולזה נתחכם ה' והעלים הדבר ומסר ההיתר לגדולי ישראל דהיינו הבית דין, שהם ידעו ויבחינו כל חילוקי המשפטים שבהיתר, אבל בפני כל ההמון יהיו נעולי דלת לקיים כל נדר ושבועה וכמו שכתוב "לא יחל דברו" אבל אחרים מחללים אותו, חזק מה שאמרו חז"ל במסכת חגיגה (עמ' י) שהיתר נדרים הם פורחים באויר, חזק מה הפשט בפסוק וידבר משה אל ראשי המטות שם גדולי ישראל להם ידבר בשלימות, אבל לבני ישראל יאמר "זה הדבר" ולא יאמר להם מה שנאמר לראשי המטות, ולכן זה הדבר הוא כפורח באויר, כלומר שנאמר בעל פה לראשי המטות, ובזה נתיישבו כל הדיקדוקים ע"כ.

ועוד כתב האור החיים הק' לפרש בדרך רמז מה שכתוב לבני ישראל לאמר זה הדבר, על פי מה שאמרו חז"ל במדרש ח"ל לעולם יהיה אדם זהיר בנדרים שלינאי המלך היה לו אלף עיירות ונתרבו בעון הנדרים ושבועות שציוה ה' אותם, ולכן אמר לבני ישראל לאמר וכו' וידוע שאין "לאמר" אלא גילוי עריות (סנהדרין נו) והפירוש הוא שלחשש של עריות צריך לעשות גדר שלא יבוא לכך ולכן צוה ה' איש כי ידור נדר וגו' ודיקדק לומר "איש" לרמז שלתגבורת לניגוד התאוה, יש ליטע נגד יצרו וכמו שעשה בועז שנשבע ליצרו שלא יעבור עבירה, וכן אמר דוד בפסוק בתהילים נשבעתי ואקיימה לשמור משפטי צדקך, כלומר שיש היתר ליטע נגד יצרו שלא יעבור לעשות עבירה ע"ש.

ובספר הק' נועם אלימלך כתב לפרש הכתוב בדרך מוסר וחסידות שהפסוק וידבר משה אל ראשי המטות וגו' זה הדבר אשר צוה ה', על פי מה דאיתא בגמ' (ספרי) כל הנביאים נתנבאו בכה אמר ה' ומשה נוסף עליהם שנתנבאו בלשון זה הדבר, וכתב לפרש מה הפרש יש בזה ומה נפק"מ באיזה לשון יבא, וכתב שיש הבדל בין דרך הצדיק הגדול שהוא בבחינת משה אשר רוח אלוקים דבר בו בגודל קדושתו, דאז בדיבורו נדמה להשומע שדבריו הקדושים כן הוא כתוב בתורה הק' ומוצא פסוקים המסייעים לדברי הצדיקים והוא אומר על דבריו של הצדק, זה הדבר אשר צוה ה' פירוש שאלו הדברים שהצדיק דובר הם הדברים הנאמרים מפי השם.

המשך בעמ' ב'

דברות קודש מרוך רבינו עטר"ר שליט"א

אלה מסעי בני ישראל וייסעו ויחנו, ויחנו וייסעו. מובא מהבעל שם טוב הק' זי"ע שכל יהודי באשר הוא, עובר מיום לידתו עד יום פטירתו מ"ב מסעות.

היה לכלל ישראל במדבר קשיים גדולים מאוד, איזה מסעות שהם עברו! אדם צריך ללמוד שכל החיים הם התמודדויות ומסעות, ולא תחשוב שהמסעות האלה הם סתם. כל דבר שעובר על האדם, ואדם יוצא מזה מנצח על ידי שהוא מאמין בהשגחה פרטית, שיש תוכן, שיש ענין במסע - יש בזה דרגה של תיקון לעליה של האדם.

ויכתב משה את מוצאייהם למסעיהם על פי ה', ואלה מסעיהם למוצאייהם "אור החיים" הקדוש שואל, כתוב "מוצאייהם למסעיהם" וכתוב "מסעיהם למוצאייהם". דבר ראשון, למה כפל? דבר שני, למה הפך? הרי המשמעות של מוצאייהם למסעיהם הוא כמו מסעיהם למוצאייהם. אז אומר 'אור החיים' הקדוש, הדבר דומה לאדם הנוסע. אתה רואה אותו שהוא הולך ושואל אותך, למה אתה ממחרת? לאיפה אתה הולך? הוא אומר, אני צריך להגיע לרבי, להגיע לירושלים, לעיר הקודש, לכותל, להתפלל. יש לי פגישה. אדם רוצה להגיע לאיזה מקום, אז הוא רץ בשביל המטרה הנכספת. אין המטרה בנסיעה עצמה. המטרה של הנסיעה זה להביא אותו למקום שהוא רוצה להגיע.

אאמרו"ר זי"ע מביא (בספרו ויגד משה) שכך זה היא הנסיעה לצדיקים כשהמטרה אך ורק עבודת השי"ת ביראה ואהבה ובדיבור לצדיקים ובדיבור חברים טובים ויראי השם ובהם היה כל עסקם, ומה נאמר ומה נדבר שהדור ירד בענין הזה מאוד ואין כמעט דורש ומבקש על רוחניות בלב שלם, אלא הכל רק על גשמיות וכבר האריך בזה הרה"ק בעל התניא בספרו ליקוטי אמרים באיגרת הקודש ע"ש בדברות קודש. ואאמרו"ר זי"ע המליץ טוב על אלו, באמרו שאין לזלזל גם על הנהגה הזאת שאע"פ שאדם בא לצדיק על גשמיות מ"מ יש לו אמונה בה' ובמשה עבדו, ומקיים מאמר חז"ל שאמרו שבצרה יש לאדם לילך אצל חכם שיבקש רחמים בעדו, וגם בעצם ביאתו להצדיק זה מחזיר את האדם למוטב, אם הוא מוצא שם חסידים ואנשי מעשה שלומד מהם לעבודת השם, ובע"כ יענה אמן.

משכנס אב ממעטין בשמחה

הנה אנו עומדים בערב ר"ח מנחם אב, בעיצומם של ימי בין המצרים, כשתשעת הימים הראשונים של חודש אב חותמים את שלושת שבועות האבלות של הקבועים במסורת היהדות. ביום התשיעי בחודש אב אנו אבלים על חורבן בתי המקדש הראשון והשני, ובשבועות שקדמו לו אנו מציינים את צערנו על מה שקדם בכיבוש ירושלים וכו' האבלות מתבטאת בשורה של הלכות שאוסרות מעשי שמחה מופגנים לאורך כל שלושת השבועות. בתשעת הימים מתגברת האבלות, ונוספים איסורים על מעשים שאינם משמחים כל כך, אך גורמים שמחה מועטת שנינו (תענית דף כו:) משכנס אב ממעטין בשמחה מפרשים: ממעטין את המעשים והתחושות השלילים באמצעות שמחה!

גדולי החסידות הסבירו זאת באמצעות הבהרת תפקידו של כל אדם בעולם - להמחיש ולהדגיש את היות הבורא עיקרו של כל פרט בעולם שברא. ומכיוון שעל הבורא נאמר "עז וחדווה במקומו" הרי שחלק מגילוי מציאותו של הבורא בעולמו היא עצם השמחה.

משכן ברור שגם ההוראה להמעיט בשמחה בחודש אב היא רק המעטה ביחס לשמחה הרגילה במשך כל השנה. אך יש להשתדל ולהוסיף בשמחה של מצווה במגבלות ההלכתיות של דיני האבלות.

כן ניתן לבאר ממעטין בשמחה, שימעט האדם את עצמו בשמחה. ויה"ר שיהפכו הימים לששון ולשמחה ונזכה לגאולה השלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים במהרה בימינו אכ"ר

לא מוגה

אבל יש שאר צדיקים אשר אינם במדרגה גדולה כל כך שיהיה כל השומעים אותו נדמים בעיניהם כאילו דבריו כתובים הם בתורה, אלא שמעידים על דבריהם שהם יושר המה ואמת דברי אלוקים חיים הם, אבל אין מוצאין אותם שכתובים בפירוש בתורה, חה הפירוש מה שכתוב שכל הנביאים היו מתנבאים בכה, פירוש שהיו מעידין על דבריהם לאמר כה הוא ראוי ונכון, אבל אצל משה נוסף היה שנתנבא בלשון זה הדבר אשר צוה ה', פירוש שרוח אלוקים כל כך דיבר בו עד שמעידים הכל, שדבריו דברי ה' הוא, והמה הם כתובים בתורה חה פירוש הכתוב וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר, פירוש כנ"ל שיאמרו תורה כל כך בדביקות לבני ישראל לאמר זה הדבר, פירוש שיאמרו כל בני ישראל על דבריהם זה הדבר אשר צוה השם ע"כ.

ולפי ענ"ד נראה לומר בדרך אפשר על מש"כ וידבר משה אל ראשי המטות וגו', שהכוונה על מנהיגי הדור וצדיקי הדור שישראל נמשכים אחריהם לשאול אותם בדבר ה' בהלכה וביראת שמים וכמ"ש חז"ל שמי שיש לו חולה בביתו שילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים וברמב"ם כתב שגם אצל חולי הנפשות צריך לילך לחכמי הדור שהם הרופאים נפשות ישראל חה הדרך האמיתי שהוא דרך החסידים הנמשכים אחרי הבעש"ט ותלמידיו שהוא דרך ה' שמקורו בחז"ל הק' וברמב"ם וכן בהרבה ראשונים, ובספרי תלמידי הבעש"ט הק' מלאים מזה, שיש צדיק גחר והקב"ה מקיים, ככל היוצא מפייהם בין בגשמיות ובין ברוחניות. ולזה בא הפסוק לרמז לראשי הדור איך יכולים הם לומר לעם ה', זה הדבר אשר צוה ה', זה הכל בא משמירת פיהם בקדושה, וגם ילמד הוא את עם ישראל שאיש אם ידור הוא נדר או ישבע שבועה יקיימם ככל היוצא מפייהם, ולא יחלל דבריו, חה הוא כמו שכתב רש"י הק' שלא יעשה דבריו חולין כלומר שלא ידבר דברי חולין ורק ידבר דברים קדושים בתורה וביראת שמים וגם מה שמוכרח לדבר בדברי רשות שנראה כחולין, יהיה הכל מבלי שמץ של שחוק וקלות ראש וכל שכן שלא ידבר ח"ו לשון הרע ורכילות וק"ו בן בנו של ק"ו שלא ידבר ח"ו ניבול פה שעונשו מאוד חמור וכמו שאמרו חז"ל הק'.

ואם כך יתנהג אז יהיה שכל היוצא מפי של הצדיק, יעשה ה' ויהיו דבריו עושין פרי בבחינות של צדיק גחר והקב"ה מקיים דבריו ומובן שגם המקבל הברכה מהצדיק, צריך גם כן שיהיה מעשיו מתוקנים, שיזכה לברכת הצדיק שיתקיים, ולא יעשה מסך הברכה להפסיק את ברכת הצדיק אליו, וגם תלוי הרבה באמונה בה' ובמשה עבדו דאז נאמר השירה לה' בקריעת ים סוף, שבאו לאמונה השלימה בה' ובתורתו ובמשה עבדו.

ויהי רצון שנזכה לכל זאת, והימים האלו שאנו נמצאים בהם שהם ימי בין המצרים ונזכה לצאת מזה המיצר לרוחה ויתן ה' שהימים האלו יהי נהפכים לימי שמחה וששון בבנין עירינו ושמחת נפשינו בביאת הגואל צדק במהרה בימינו מתוך נחת ושמחה וברחמים ובחסדים מגולים, נצא מאפילה לאורה ואור חדש על ציון יאיר ה' לנו ונזכה כולנו יחד במהרה לאורו אמן ואמן.

<> פרשת מסעי <>

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם.

המפרשים הקשו במ"ש אלה מסעי וגו' דחז"ל אמרו שכל מקום שנאמר "אלה" הכוונה שפסל את הקדומים (ואם כתוב ואלה עם ו הכוונה שמוסיף כל הראשונים) ובמה שלפנינו לא ראינו שקדמו מסעות זולתם, ואם כן מה מכיון הפסוק באמרו "אלה" לפסולו, וגם הקשו מש"כ ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם וגו', ואח"כ כתב להיפך ואלה מסעיהם למוצאיהם.

ובאור החיים הק' כתב לבאר הקושיה הראשונה על פי אנשי אמת שאמרו בזה"ק שהליכת ישראל במדבר היתה לברר ניצוצי הקדושה שבמדבר השביות שם ביד שוכן המדבר ציה, שאנס איש הבליעל החונה במדבר השמש, ששם קנה מקומו, שהיא מקום נחש שרף ועקרב (כלומר מקום הסטרא אחרא) ודרכו שם עדת השם הוציא בולעו מפי, והוא הטעם שהיו עם ישראל חונים במקום אחד שנה, ובמקום אחר רק שנים עשרה שעות, שהוא כפי מה שצריך לברור הניצוצות שישנם במקום הטהור.

ובירור הזה אין כוח בעולם שיכול היה לעשותו זולת קדושה השלימה, ובסוד שלימות שהוא מחברת הכללות ומחברת הפרטות, דהיינו קדושה השלימה שהיא השכינה וישראל והתורה ומחברת הפרטות שהם שישים ריבוא נשמות קדושות, ומחברת הכללות הוא משה רבינו בסוד הכתוב בישעי' (סג, יא) ויזכור ימי עולם משה עמו, כי הוא אילן שממנו נוצצו נשמות שישים ריבוא שהיו שם ושברו מלתעות עול ובירור בירור עצום [ועל זה אמר ר' שמעון בזה"ק (שמות יד, יג) זכאה חולקיהון דישראל דהא רעיא כמשה אזיל בגיווה דכתיב ויזכור ימי עולם עמו, ויזכור ימי עולם דא קודשא ב"ה, משה עמו שמשך שקול היה ככל ישראל].

וכפי זה תכלית המעשה הוא כשנוסעים, שהיו נוסעים עמהם כל הדומה למין הקודש והוא מה שרמז במאמר "אלה מסעי" שאלה פסל כל המסעות שבעולם, שאין מסע כזה שהיו שהיו נוסעים עמהם הון קדוש ויקר שאין ערוך אליו, והגם שקדמו האבות ודרכו מקומות ועשו חלקם בבירור ניצוצות, מכל מקום לא הגיעו לגדר זה.

ואמר הכתוב עצמו הטעם בעליו מסעות "אלה" דהוא לפי שהם של בני ישראל, אשר יצאו מארץ מצרים, וצרכו בכור הברזל שהיא ארץ מצרים, ובזה היו נשמתם ראויים לברר ניצוצי הקדושה בכל מקום אשר יבואו שמה ועוד שהם "לצבאותם" שהיא שלימות הצבא אשר תשרה עליו השכינה, שהוא מספר שישים ריבוא, ופחות ממספר זה אינו בגדר השלימות, ולכן לא נתן ה' התורה רק להם שהיה בהם שלימות הצבא והיתה השראת השכינה עימם ואמר ביד משה ואהרן שמשך הוא מחברת מספר השלם, ואהרן הוא השובבין של השכינה המקריב ומיחד אליה כל הענפים כידוע בסוד הקרבן ע"כ.

ועל הקושיה השניה שהקשו כל המפרשים מש"כ "מוצאיהם למסעיהם" וחזר וכתב מסעיהם למוצאיהם נביא דברי קדוש של הספה"ק מאור ושמש (שעליו אמרו הצדיקים שהספר הוא כשולחן ערוך לחסידות) שכתב לפעל הפסוקים, והקדים להביא אחד מ-מ"ח דברים שהתורה נקנת בהם והוא שיהיה "בדיבוק חברים" שזה הנהגה שצריך מאוד מאוד בדור הזה, דהיינו בהתאספן בני ישראל יחד ממוצאיהם בנוסעים במסעיהם יחד אל הצדיק, והתועלת הוא כך, בדרך כל איש הוא אשר ישר בעיניו ומחזיק עצמו לצדיק וחסיד ולמדן ובעל מידות טובות, ואינו רואה על עצמו שום רע, מה שאין כן אם הוא בהתאסף ביחד אל הצדיק, ושם הוא מוצא אנשים יראים ושלמים גדולים בתורה ובמידות, וגם אנשי שם צעירים בימים שהם מתאמצים בעבודת השם יתברך, ואף זקנים בשנים ואע"פ כן הם נכנעים להצדיק והם משתוקקים לעבודת השי"ת, וגם מוצא שם עשירים גדולים ואע"פ כן הם נשברים ונכנעים עד מאוד לפני הצדיק, וכן עניים ואע"פ כן הם מפנים דעתם מהצער שלהם וגם הם מתאמצים לעבוד את השי"ת בשמחה וטוב לב.

והנה האדם שבא לשם ורואה כל זה, אז לבדו ימס בקרבו כמים, ונעשה נכנע ונשבר לבו לפי כל אחד ואחד, והוא מלא שמחה ואהבה ולכן הוא בא לידי לב נשבר ועושה תשובה על כל אילותו שעשה ומה גם בראותו את הצדיק, אז הוא בטל ממילא, ונעשה כאין וממילא נופלים ממנו המידות הרעות, חה הכל בא מדיבוק חברים, והוא יוצא ממיצר ויכול לבוא לעבודת השם יתברך באמת.

ובזה מפרש הפרשה "אלה מסעי בני ישראל" ואלה הוא פוסל את הראשונים, חה בא ממסעי בני ישראל אל הצדיק, ע"י סיעת חבורות וכיתות להצדיק ובכך נופל ממנו השפלות והמידות רעות, וע"י זה נעשה נכנע לפני חבירו ואוהבו, והוא נקרא דיבוק חברים וכל זה נעשה ע"י הצדיקים שעושים זאת חה הפירוש "אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם" שכל אחד יוצא מהמצר ומהארציות, ונעשים צבאות השם, ביחד בלב אחד ועל ידי מי נעשה זאת אמר הכתוב "על ידי משה ואהרן" שהם הצדיקים שבדור, ודרך הצדיק הוא להקטין את עצמו ולתלות כל הגדולה אל הקב"ה, דהוא עושה זאת הפעולה יהיה כולם באגודה אחד ובדיבוק חברים, ולא תולה על עצמו לומר שידו היתה זאת, חה מש"כ הפסוק ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה', דהיינו מה שיצאו כל אחד ואחד דהיינו וחזר ואמר ואלה מסעיהם למוצאיהם, וכאן כתוב "ואלה" שהוא מוסיף על הראשונים, דהיינו שיש להם זכויות וקדושה נוסף על המצות ומעשים טובים שהיה להם כבר, וכל אחד ואחד נעשה מלא זכויות ומוסיף על הראשונים ולכן כתוב ואלה שהיא מוסיף שהוא מוסיף וכתב הפסוק מסעיהם דהיינו החבורות והסיעות כשחוזרים למוצאיהם, הם מלאים זכויות ומוסיף על הראשונים ע"כ.

הרי רואים אנו מדברי קדוש איך היתה הנסיעה לצדיקים ומה היתה המטרה שלהם שהיה אך ורק עבודת השי"ת ביראה ואהבה ובדיבוק לצדיקים ובדיבוק חברים טובים ויראי השם ובזה היה כל עסקם, ומה נאמר ומה נדבר שהדור יד בענין הזה מאוד ואין כמעט דורש ומבקש על רוחניות בלב שלם, אלא הכל רק על גשמיות וכבר האריך בזה הרה"ק בעל התניא בספרו ליקוטי אמרים באיגרת הקודש ע"ש בדברות קדושו.

אבל באמת אמרו שאין לזלזל גם על הנהגה הזאת שאע"פ שאדם בא לצדיק על גשמיות מ"מ יש לו אמונה בה' ובמשה עבדו, ומקיים מאמר חז"ל שאמרו שבצרה יש לאדם לילך אצל חכם שיבקש רחמים בעדו, וגם בעצם ביאתו להצדיק זה מחזיר את האדם למוטב, אם הוא מוצא שם חסידים ואנשי מעשה שלומד מהם לעבודת השם, ובע"כ יענה אמן בעז"ה.

ויעזור ה' שנזכה בימים האלה שהם ימי המצרים להתחזק באהבת חברים ובכללות אהבת ישראל, ובזה נתקן את החטא שבא לידי חורבן בית המקדש שאמרו חז"ל שבא מתוך שנאת חנם, ובזכות שנהיה ביחד כאגודה אחת לעבודת השי"ת מכה שה' יהפוך לנו הימים האלה מיגון לשמחה ומאפילה לאור גדול ונזכה לקבל פני משיח צדקינו מתוך רחמים וחסדים מגולים בקרוב ממש אמן ואמן.

כניני חיים

עובדות חיים

זה הדבר אשר צוה ה', איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה וגו'. (ל. ב.) לכאורה תיבות זה הדבר אשר צוה ה' קשה, דאטו רק זה הדבר צוה ה'. ונראה דהנה קיום כל התורה כולו תלוי בדין זה שאסור לעבור על שבועה, כי כולנו קבלנו את התורה עלינו באלה ושבועה, ומושבעין ועומדין אנחנו מסיני לקיים את כל אשר צוה ה'. ופיר אמר זה הדבר אשר צוה ה', שדין זה צוה ה' בכל תורתו שחייבין אנחנו לקיים את כל מצוות התורה שקבלנו עלינו בשבועתנו.

חתם סופר

איש כי ידור נדר לה' לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה (לג, ה)

מובא דכשם שמשביעין את האדם בשעת יציאתו לעולם בראשונה תהי צדיק ואל תהי רשע (נדה ל) ככה משביעין את הנשמה בכל לילה בטרם החזרתה לגוף שתהיה צדיקה במעשיה, ועל פי זה אפשר לומר הכתוב איש כי ידור נדר בעומדו בלילה לפני ה' אצל כסא הכבוד, ונשבע קדמיה יתברך כנז"ל, הנה יהא זהיר מאוד בקומו בבוקר כי "לא יחל דברו" שלא יעשה דבריו הראשונים חולין עם דברי חו"ל ובטלה כי אם "ככל היוצא מפיו בנדרו לה' יעשה ויקיים".

חוקי חיים

<> פרשת מסעי <>

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים. (לג, א.)

לכאורה למה לו למימר שיצאו מארץ מצרים, והלא דבר זה גלוי וידוע לכל. ונראה דהנה בהטעם על מה שהוצרכו למסעות הללו ולא נכנסו תיכף לארץ ישראל הוא משום שבאו מארץ מצרים והיו משוקעים במ"ט שערי טומאה של מצרים ערות הארץ, ולכן הוצרכו לשהות במדבר להזדכך שם, כי טירת המסעות היו ממרקין הוזהמא שבהם. ולכן אמר הכתוב אלה מסעי בני ישראל, ושלא יקשה למה נתלבטו בכל כך הרבה מסעות ולא נכנסו לארץ תיכף ומיד, לזה אמר אשר יצאו מארץ מצרים, לכן החקיקו להוציא זוהמתן במשך שהותם במדבר.

ישמח משה

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים (לג, א.) אל"ה נוט' השבינו א'בינו לתורתך, ה'טה א'זנך ל'רנתי (תהלים פח, ג) על ידי שמחשבות הלב מוקדשות להתבוננות בלימוד התורה ובתפילה, "אשר יצאו מארץ מצרים" יוצאים ונחלצים מכל הדברים המיצירים ומכל פגעי העולם.

ליקוטי ישועות משה

אלה מסעי בני ישראל וגו'. י"ל הנה הר"ת של אלה מסעי בני ישראל מכוון להר"ת של אדום בבל יון מדי, שהם מסעי בני ישראל בגלותן והנה אמרו חכז"ל (בבא בתרא י' ע"א) גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, ע"כ הר"ת הנ"ל מכוונים גם להר"ת של מתן בסתר יכפה אף (משלי כ"א י"ד), וכן הוא ר"ת של אמרו בגויים יי מלך (תהלים צ"ו י'), שההליכה בגלות הוא לבוא לאמרו בגויים ה' מלך.

שארית מנחם

ויסעו מקברת התאווה ויחנו בחצרת (לג, ז.)

רמז שנסעו מקברות התאווה שקברו חמדת התאווה והמותרות למדריגה יותר, ויחנו בחצירות שדמו העולם הזה רק לחצר, להכין עצמו בתורה ובמצות ובמעשים טובים, לכנס לחיי עולם הבא, וכדתנן (אבות ד, טז) העולם הזה דומה לפרחודור התקן עצמך כדי שתכנס לטרקלין.

תורת משה - חתם סופר

ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם וגו' בחדש החמישי באחד לחדש. (לג, לח)

משה ואהרן שבחר בהם הקב"ה הם מאירין לעולם לבני" בכל הדורות כמ"ש (חולין ז, ב) גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם. ונחלתם לעולם תהיה. ומיתת אהרן כתיב בתורה ויעל כו' בר"ח אב. כדי שזכותו יעמוד לנו בזה הזמן השפל. כענין דאי' (סוטה יד, א) במרע"ה שנקבר מול בית פעור, להגן בזה המקום השפל מכל המקומות. כן הוכן אהרן להגן בזה החודש, ובזכותו נזכה לבנין בית המקדש. כי ביהמ"ק נחרב ע"י שנאת חנם, ואהרן הוא היפוך זה לגמרי שרודף שלום ואהבה לכן ה' הוא יסוד ביהמ"ק.

שפת אמת

שמעו דבר השם

האזינו לשיחות ודרשות

מפ"ק מרן רבינו הגה"ק זי"ע ויבלט"א מרן רבינו הגה"צ שליט"א

ב-קול קראלי - 074-7962278

ויקצוף משה. (ל"א. י"ד.)

פעם ישב הרה"ק ר' ברוך ממעזיבז' זי"ע בסעודת מצוה. ומצד אחד ישב אצלו מחותנו הצדיק ר' אברהם דוב מחמילניק, ומהצד השני ישב מחותנו הצדיק ר' יוסף מיאמפולי. בתוך כך נכנס אל הבית עשיר אחד, ור' ברוך התחיל לחרף ולגדף אותו וציוה לאנשיו שידחפו אותו החוצה. והם עשו כן. אמר לו מחותנו הרב מחמילניק: מה יעשה מר עם המאמר הגמרא: "המלבין פני חבירו ברבים...? החזיר ר' ברוך פניו אליו, ואמר: "מה אומר הלמדן: המלבין פני חבירו ברבים? ולמה אינו מסיים את המאמר: אין לו חלק בעולם הבא?" אבל כשראיתי שעל האיש הזה שורה דינים, ובזה שבזיתי אותו ביטלתי מעליו את כל הדינים, כלום אפשר היה לי שלא להפקיר את העולם הבא שלי למען אדם מישראל? התנצל הרב, ואמר שלא ידע מזה. כשנפטר הרה"ק ר' ברוך (בשנת תקע"א) מצאו אצלו בשעת פטירתו ספר הזוהר הקדוש פתוח באותו דף שנאמר בו: "תא חזי אית רוגזא ואית רוגזא, אית רוגזא דאיהו ברוך לעילא ולתתא ואיקרי ברוך..."

ויגשו אליו ויאמרו גדרות צאן נבנה למקננו פה... ואנחנו נחלץ חשים (ל"ב-ט"ז.)

סיפר מרן רבינו שליט"א: אבי מרן רבינו הגה"ק זי"ע שהיה כידוע כבר בימי נעוריו מתמיד גדול, הסתיר זאת תחילה גם מהוריו, יום אחד אחר לילה שהתמיד בתורה, העיר אותו אביו רבינו ב' "אור אביגדור" זי"ע כשהוא גוער בו על שהוא ישן ועלול להפסיד את זמן קריאת שמע הראשון שכ"כ הקפיד עליו, ואבי הק' לא הפסיקו בזה שהתפלל שחרית בנץ, שנים אחר מכן שאלתי אותו על פשר הדבר?.

ענה במעשה שהיה עם הרה"ק בעל ה"שפת אמת" זצ"ל, כי בהיותו ילד למד פעם עם חבירו כל הלילה בהתמדה, ורק לפנות בוקר שכב לישון והיה ישן עד עיצומו של יום. נכנס אצלו סבו, בעל ה"חידושי הרי"ם זצ"ל, והטיף לו שעה ארוכה דברי תוכחה ומוסר, על אשר הוא מרבה בשינה ואינו משכים לקום וללמוד תורה. ה"שפת אמת" הקשיב לדברי המוסר הקשים בתשומת לב מרובה, ולא הפסיקו אפי' במילה אחת כדי להתנצל ולהצטדק.

חבירו שהיה באותו מעמד השתומם מאוד, ולאחר מכן שאלוהו: הייתכן? מדוע החרשת ולא אמרת לסבך כי היית ער כל הלילה ולמדת תורה? השיב לו בעל ה"שפת אמת": לא רציתי להפסיק את סבא באמצע דבריו, למען אשמע מפיו עוד דברי דברי-מוסר... ובדברו נטל חומש, דיפדף בו והראה לחבירו את הפסוק הנזכר. "אם מלכתחילה", אמר, "היה בדעתם של בני גד ובני ראובן לעבור את הירדן ולהחלץ למלחמה, הרי היה להם לומר זאת מיד כשהתחיל משה להטיף להם מוסר: "האחיכם יבואו למלחמה.. כה עשו אבותיכם"... ולא להמתין עד אשר יסיים את תוכחתו הגדולה, שהיתה מלאה ביטויים חריפים ביותר: "תרבות אנשים חטאים", או "כי תשובון מאחרי ושתתם לכל העם הזה? - אלא אין זאת כי אם חבל היה להם להפסיק את משה רבם, כי רצו להוסיף ולשמע ממנו דברי מוסר".

אלה מסעי בני ישראל (לג, א)

פעם נסע הגאון רבי איזיל חריף זי"ע, רבה של קהלת סלונים, לאיזה ענין חשוב, וביקש לנצל את שעות הנסיעה למנוחת הגוף והנפש לקראת הפעילות הרבה שהוטלה עליו מטעם הקהלה. אולם העגלון שהסיעו החליט, שבאה לו הזדמנות טובה לשמוע מפי הרב הדגול תשובות מוסמכות על כמה וכמה שאלות שהציקו לו ימים רבים.

אך יצאו הם מן העיר החל העגלון להציג לפני הרב שאלה אחר שאלה, ועל כל תשובה שקיבל מהרב, השיג העגלון השגות והערות שלא היו כלל לענין. כשנלאה רבי איזיל חריף מדיבורו של העגלון, עשה עצמו מנמנם קמעה, וכך מלט עצמו לשענה קלה ממכת ה"ד" ב' ת" של בעל העגלה הנמרץ.

כשירד רבי איזיל מן העגלה, בתום הנסיעה המפרכת, אחז בו העגלון בשתי ידיו הגדולות, וקראו בהתלהבות: "רבי! עוד שאלה לי אליך: לא מכבר שמעתי מפי אחד המגידיים, שבגאולה הקרובה של ישראל, באחרית הימים עתידים לבוא שני משיחים: משיח בן יוסף, והשני משיח בן דוד. אם כן, יסביר לי אפוא רבנו, לשם מה נחוצים לנו שני משיחים? כלום לא די לישראל במשיח אחד שלבד למלאכת הגאולה?" רבי איזיל, שחש תרעומת על אותו עגלון, שהטרידו בדרך ללא הפוגה, השיב לעגלון, ואמרו לו בלשוננו השנונה: בדין (בצדק) אנו צריכים לשני המשיחים באחרית הימים- האחד יגאל אותנו מן הגלות, והשני מבעלי העגלות.

נעימות התיים

הליכות התיים

הרה"ג **גמליאל הכהן רבינוביץ** שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

הלכות נחוצות לתשעת הימים

- (א) מר"ח אב אסור ללבוש בגדים מכובסים.
(רמ"א בשו"ע או"ח סימן תקנ"א ס"ג)
- (ב) נוהגים להכין הבגדים לפני ר"ח, שלובש כל בגד כחצי שעה, או שיניח הבגדים על הריצפה כדי שיתלכלך, ואח"כ יוכל ללבשם.
(קרא עלי מועד פ"ד ס"ג)
- (ג) בגדים שמחליפין אותם מחמת זיעה, כגון לבנים וגרביים, מותר להחליף גם אם לא הכין מער"ח.
(שו"ת להורות נתן ח"ז סימן ל"ט)
- (ד) לכבוד שבת חזון מותר ללבוש בגדים מכובסים.
(רמ"א בשו"ע או"ח סימן תקנ"א ס"ג)
- (ה) מותר לרחוץ ראשו ופניו וידי ורגליו בחמין לכבוד שבת, אבל לא בשם (שם סעיף ט"ז ובמ"ב שם ס"ק צ"ו - צ"ז)
- (ו) מותר ליטול הציפורניים בער"ש חזון, למי שרגיל ליטול צפורניו בכל ערב שבת.
(כף החיים סימן תקנ"א ס"ק מ"ח)
- (ז) לכבוד שבת חזון מותר לצחצח הנעליים. (אג"מ או"ח ח"ג סוף סימן פ')
- (ח) יין של הבדלה נותנים לקטן שהגיע לחינוך. ולא הגיע עדיין להתאבל על ירושלים, ואם אין קטן ישתה המבדיל בעצמו.
(רמ"א או"ח סימן תקנ"א סעיף י', ובמ"ב שם ס"ק ע')
- (ט) ויש שנוהגים שגם כשיש קטן שותים בעצמם. (הובא בספר מנהג ישראל תורה, אות ט') ורבותינו הק' זי"ע היו נוהגים לתת לקטן פחות מגיל תשע.
(אין אוכלין בשר בתשעת הימים (שו"ע או"ח סימן תקנ"א ס"ט) וכ"ק מרן האדמו"ר בעל ה"חוקי חיים" זיע"א, היה נוהג שאינו אוכל אפילו דגים בתשעת הימים. (עיי"מ מ"ב סימן תקנ"ב ס"ק ו', שכתב ח"ל: משום דאיכא דזכותא דדגים בכלל בשר הוא, כמש"כ ביו"ד סימן ר"ז סעיף ח'. עכ"ל. דוד"ק)
- (יא) כשחל תשעה באב ביום ה' מותר לכבס כבר ממוצאי תשעה באב.
(שו"ת להורות נתן ח"ב סימן ל"ו)
- (יב) וכן מותר להתרחץ בצונן ממוצאי תשעה באב, וביום שישי בבוקר אפילו בחמין. (קובץ מבית לוי בשם הגר"ש וואזנר זצ"ל)
- (יג) להסתפר, טוב להחמיר לכתחילה שלא להסתפר במוצאי תשעה באב. (שם)
- (יד) לאכול בשר ולשתות יין אסור למחרת בחצות, אבל אם חל בערב שבת מותר לטעום את תבשילי השבת הבשריים גם לפני חצות. (שמירת שבת כהלכתה ח"ב פרק מ"ב הערה רל"ו)
- (טו) רבותינו הק' זי"ע היו נוהגים בסעודת ר"ח אב, לברך ברכת המזון על כוס בירה.

נחנו נעבור חלוצים לפני ה' (ל"ב, ל"ב). מעשה בהלך עני שהיה מסתובב מבית לבית, הולך מדלת לדלת ופושט יד לנדבה. פרוטה לפרוטה הצטרפה, ואפשרה את מחייתו הדלה. הגיע לחווילתו של עשיר אחד. חווילה מפוארת, רחבת ידיים, בהט ושש ודר וסוחרת. העשיר יושב לו במרפסת הפונה אל הרחוב, שקוע בספרי חשבונותיו. התקרב העני, הושיט ידו וקרקש במטבעותיו לעורר את תשומת לבו של העשיר. והעשיר לא היה רע לב ואטום רגש. להיפך, הוא היה מוכן לתת נדבה, וביד נדיבה. אבל לא עכשיו, לא כרגע. "המתן מעט" הפטיר לעבר העני "אני מחשב עתה את שווי נכסי, ואסור לי להסיח את דעתי פן אתבלבל בחשבונאי".

נשא הרעיון חן בעיני העני. מדוע לא יחשב גם הוא את שווי נכסיו? נפנה לפינת השולחן וערם את כל הפרוטות שבכיסו בגדיו, ומנה אותן אחת לאחת, סידרן בקבוצות של עשר עשר... נשא אליו העשיר מבט משעשע: עני מרוד זה מבקש לעשות כמעשהו, אלא שבהבדל קטן. זה מונה רכושו במיליונים זה בפרוטות... סנט העשיר בעני בחיחות דעת, ואמר: "מה יש לך לחשב, כלום מבקש אתה לדעת כמה חסר לך כדי להגיע לעושרי? חוורו לפתע פניו של העני, אבל מיד התעשת ולא נשאר חייב, הוא ענה: "לא, לא! זאת איני צריך לחשב. זאת ביררתי בעבר ואני יודע משכבר!".

ניעורה סקרנותו של העשיר: "מה ביררת, מה ההפרש בינינו?" "כן כן" ענה העני. "ולאחז תוצאה הגעתי?" שאל העשיר, משועשע. "הגעתי למסקנה שאיננו רחוקים זה מזה. כל ההפרש בינינו מסתכם בכעשרה זהובים בלבד" ענה העני. "הבלים תדבר" הפטיר העשיר, ושב לחשבונותיו. "עשרה זהובים" שב העני ואמר "ואין זה על פי אומדן או השערה! שאלתי "מבינים" ויודעי דבר, והם אימתו את הנתונים שבדי". סקרנותו של העשיר התעוררה. והוא עשה לעצמו חישוב מהיר: אחד מן השניים; או שלפניו אחד מן הקמצנים - עשיר מופלג החי קבצן, שעושרו רב למאוד, ואינו ראוי לנדבה, או שלפניו עני עז פנים המתקלס בו, ואף הוא אינו ראוי לנדבה. "פרש נא דבריך" תבע. "בבקשה! התעניינתי אצל הקברן, והוא אמר לי שיש שני סוגי תכריכים בלבד, לעניים ולעשירים. וההפרש ביניהם הוא כעשרה זהובים בלבד..."

אמר הגאון ר' שמעון כהן זצ"ל: ברעיון זה יש לפרש את דברי המסורה: שבתנ"ך כתובה ארבע פעמים המילה "נחנו": 1} "כולנו בני איש אחד נחנו" (פר' מקץ). 2} "נחנו מה" (פר' בשלח). 3} "נחנו נעבור חלוצים" (פר' מטות). 4} "נחנו פשענו ומרינו" (מגילת איכה). ונקשר ביניהם כך: במה יכול האדם להתגאות על חבירו? בחכמה, ביחוס או בעושר. אבל אם נתבונן בהם נראה, שאין בכל אלו כדי לעורר גאווה. אולי אף להפך... זהו: "נחנו מה", במה נתגאה? אם בחכמה, הרי "נחנו פשענו ומרינו". והחכם החוטא עונשו רב יותר! אם ביחוס, הרי "כולנו בני איש אחד נחנו", בני אברהם יצחק ויעקב. ואם בעושר - הרי "נחנו נעבור חלוצים", בסופו של דבר יחלצו מאיתנו את מחלצותינו, ומאומה לא ניטול עימנו.

ועומדים אנו בימי בין המצרים - ימים בהם אנו אבלים על חורבן בית אלוקינו. אין לנו אלא לסיים עם הסיפור המופיע בספרו של הרמ"א, "תורת העולה": כאשר ירמיהו הנביא עליו השלום שב לירושלים לאחר חורבן הבית וגלות היהודים, התקרב למקום חורבן בית מקדשינו, נפל על העצים והאבנים וגעה בכבי גדול עד מאוד, הרים קול ונהי:

חלף שם הפילוסוף הנודע אפלטון ושאל: "מי הוא זה הבוכה כאן?" השיבו לו כי הבוכה הינו חכם גדול מחכמי היהודים. ביקש אפלטון להתקרב אליו, התכופף ושאל: "אומרים עליך כי הנך חכם, אם כן תסביר לי - מדוע תבכה כל כך על עצים ועל אבנים...?" הגביה ירמיהו את עיניו והגיב: "אומרים עליך שאתה פילוסוף גדול, האם יש לך שאלות פילוסופיות שלא באו על פתרונו?" "כן, אכן יש לי שאלות כאלו" אמר "אבל אינני חושב כי יש אדם היכול להשיב לי עליהן!".

ביקש הנביא ממנו שיאמר לפניו את שאלותיו. אפלטון שאל ושאל וירמיהו פתר לו את מבוכותיו כלאחר יד. אפלטון נדהם. ושאל בתמיהה עצומה: "היכן רכשת חכמה רבה כל כך?" השיב לו ירמיהו הנביא "מהעצים ואבנים הללו".

פרנס השבוע

ידידינו העומד לימינינו בכל עת ראש וראשון לקדשי בית קראלי איש אימונם של רבותינו זי"ע וילבט"א ומראשי קהילתנו בב"ב

הר"ר בנימין וולקן הי"ו

לרגל הבר מצוה לבנו הבה"ח אריה לייב הי"ו

יה"ר שירוהו רוב נחת ותענוג דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח

זקוקים לישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו בעין יפה וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז התורני "אמונת חיים"

רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 08-8659931

כתובת לתגובות ולקבלת הגליון

במייל: 3118494@gmail.com

הר"ר אורי זגורי הי"ו
לע"נ
בתו מרת חנה רוט ע"ה
אשת יבלט"א אליעזר הי"ו
נלב"ע י"ח תמוז תשפא

לזכר עולם יהיה צדיק
רביה"ק יצחק צבי משה זי"ע
בן רבינו אביגדור זי"ע
מקראלי
נלב"ע ביום ד טבת תשעט

לע"נ
הבחור החשוב
החתן **שלמה רוטנברג** ז"ל
בן הרה"ג מרדכי שליט"א
נלב"ע ה תמוז ה'תשפא

